

АНОТАЦІЯ

до наукової роботи на тему:

«ТОЧКОВИЙ МАСАЖ ЯК МЕТОД ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ ТА ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ»

Шифр: точковий масаж

Актуальність дослідження. У сучасних умовах реабілітація хворих та людей з інвалідністю розглядається як обов'язкова складова системи охорони здоров'я, спрямована на відновлення функціональних можливостей, покращення якості життя та забезпечення максимальної участі людини в соціальному середовищі. Актуальність цього напрямку посилюється у контексті глобальної ініціативи ВООЗ «Rehabilitation 2030», яка визначає реабілітацію як невід'ємний елемент комплексної медичної допомоги та підкреслює необхідність доступності ефективних реабілітаційних методів для всіх категорій населення [1].

Серед численних порушень, з якими стикаються люди з інвалідністю, особливе місце займають спастичні стани, хронічний больовий синдром та зниження рухливості. Спастичність, яка характерна для наслідків інсульту, черепно-мозкових травм, дитячого церебрального паралічу та уражень спинного мозку, суттєво обмежує здатність до виконання рухів, спричиняє втому, біль та формування контрактур. Це створює потребу у пошуку та застосуванні немедикаментозних методів фізичної терапії, здатних м'яко і водночас результативно впливати на нервово-м'язовий апарат.

Одним із таких методів є точковий масаж — підхід, що ґрунтується на стимуляції біологічно активних точок з подальшим рефлекторним, трофічним та нейром'язовим ефектом. Метод сприяє зниженню м'язового тону, покращенню мікроциркуляції, зменшенню інтенсивності больових відчуттів і формуванню більш ефективних рухових патернів, що робить його важливою складовою сучасної фізичної терапії.

Теоретико-методологічну основу дослідження становлять праці вітчизняних та зарубіжних учених у галузі фізичної терапії, нейрофізіології,

реабілітації та міофасціальних методик, а також сучасні міжнародні підходи до організації реабілітаційної допомоги [1-6], які розкривають механізми нейром'язової регуляції, больової модуляції та рефлекторного впливу на біологічно активні точки.

Методологічну основу становлять сучасні концепції відновного лікування, що описують регуляцію м'язового тону, механізми ноцицепції та больової модуляції, феномен міофасціального болю і тригерних точок, а також реабілітаційні моделі, засновані на принципах нейропластичності та функціонального відновлення [3-5].

Важливою складовою є міжнародні документи у сфері охорони здоров'я та реабілітації, зокрема Ініціатива ВООЗ «Rehabilitation 2030: A Call for Action» та Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я (ICF, 2001).

Методологія роботи спирається також на українське законодавство та нормативно-правові акти у сфері реабілітації, зокрема Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» [7] та сучасні наукові підходи до права на реабілітацію як елементу прав людини [8].

Сукупність теоретичних і методологічних джерел забезпечує комплексний підхід до вивчення точкового масажу як ефективного методу фізичної терапії та його місця у сучасних програмах реабілітації.

Мета дослідження - проаналізувати значення точкового масажу як методу фізичної терапії та реабілітації хворих і людей з інвалідністю, визначити його вплив на нервово-м'язову регуляцію, больовий синдром та рухові можливості пацієнтів.

Визначені наступні завдання:

- охарактеризувати наукові підходи та нейрофізіологічні механізми дії точкового масажу;
- проаналізувати ефективність застосування точкового масажу у зменшенні спастичності, больового синдрому та покращенні рухових функцій.

Об'єкт дослідження - фізична реабілітація хворих та людей з інвалідністю.

Предмет дослідження - застосування точкового масажу як методу фізичної терапії у відновному лікуванні.

Методи дослідження - аналіз наукової та методичної літератури з фізичної терапії й нейрофізіології, узагальнення клінічних даних щодо застосування точкового масажу, теоретичне моделювання його впливу на нервово-м'язовий апарат та логіко-структурний аналіз ефективності реабілітаційних методів.

Наукова новизна - дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні значення точкового масажу як ефективного методу фізичної терапії, уточненні нейрофізіологічних механізмів його дії та систематизації даних про вплив цього методу на м'язовий тонус, больову модуляцію й рухову активність хворих та людей з інвалідністю.

Практичне значення - полягає в можливості використання узагальнених підходів до застосування точкового масажу у практиці фізичних терапевтів, масажистів і реабілітологів, а також у включенні елементів методу до комплексних програм реабілітації в медичних та освітніх закладах.

Апробація дослідження. Результати дослідження представлено на науково-практичних конференціях і опубліковано в збірниках наукових тез: **ТОЧКОВИЙ МАСАЖ ЯК МЕТОД ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ ТА ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ:** тези доповіді // *XXV Міжнародна науково-практична конференція «Інклюзивне освітнє середовище: проблеми, перспективи та кращі практики»*, 25–27 листопада 2025 р.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та анотації; її загальний обсяг становить 20 сторінок без урахування додатків.

Ключові слова: точковий, масаж, реабілітація, метод реабілітації, фізична терапія.